

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Криворізький фаховий коледж
Національного авіаційного університету

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Криворізького коледжу
Національного авіаційного університету
_____ Андрусевич А.О
«___» _____ 2021 р.

ПРОГРАМА

та методичні рекомендації до вступного випробування (тестові завдання) з
дисципліни «Українська мова»
для вступників на основі базової середньої освіти

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Пояснювальна записка.....	3
2. Методичні рекомендації до вивчення основних тем.....	4
3. Критерії оцінювання тестових завдань з української мови.....	12
4. Зразок тестових завдань.....	13
5. Список рекомендованої літератури.....	19

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступних випробувань з української мови до ТЕК БНАУ розроблено з урахуванням чинних програм з української мови для 5-11 класів (рівень стандарту, наказ Міністерства освіти і науки України №1021 від 28.10.2010 р., лист Міністерства освіти і науки України № 1/11-6611 від 23.12.2004 р.)

Матеріали програми вступних випробувань розподілено за такими розділами: *«Фонетика. Графіка», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Орфоенія», «Орфографія».*

Вступні випробування з української мови проводяться у формі письмового екзамену, який складається з 20 тестових завдань.

Тривалість письмового екзамену – **60 хв.**

Тестовий контроль - це перевірка мовних знань, умінь вступників.

Завдання розраховані на перевірку основних орфограм і пунктограм, засвоєних учнями під час навчання у школі.

Варіанти тестових завдань складені за зразком матеріалів зовнішнього незалежного оцінювання якості освіти з урахуванням дидактично-методичних настанов Міністерства освіти і науки України («Методичні рекомендації щодо використання тестових технологій у процесі вивчення української мови в навчальних закладах» (додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 29.12.2006 р. №1/9-795). Зміст тестових завдань відповідає змісту чинної Програми з української мови.

Тести з закритими завданнями передбачають вибір вступник єдиної правильної відповіді з ряду можливих, встановлення відповідності між певними судженнями та мовними явищами.

Особливістю тестів з відкритим тестовим завданням є те, що вступник самостійно шукає відповідь на питання (без можливого вибору з кількох запропонованих) або виконує завдання.

УКРАЇНСЬКА МОВА

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Вступник повинен уміти:
1. Фонетика. Графіка	Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв <i>я, ю, є, ї, щ</i>. Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i>	<i>визначати</i> в словах голосні, тверді і м'які, дзвінкі й глухі приголосні, ненаголошені й наголошені голосні; ділити слово на склади; визначати звукове значення букв у слові. <i>визначати</i> місце букв в алфавіті, розташовувати слова за алфавітом; розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування <i>у-в, і-й</i>
2. Лексикологія. Фразеологія	Лексикологія як учення про слово. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми Лексика української мови за походженням. Загальновживані слова. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі сполуки слів і вирази. Фразеологізми.	<i>пояснювати</i> лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та <i>використовувати</i> їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні. <i>Знаходити</i> в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів; пояснювати значення фразеологізмів, приказок, прислів'їв, крилатих висловів, правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> їх у мовленні
3. Будова слова. Словотвір	Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Словотвір. Основні способи словотворення в українській мові:	<i>відділяти</i> закінчення слів від основи, <i>членувати</i> основу на значущі частини, <i>добирати</i> спільнокореневі слова, слова з однаковими

	префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу.	префіксами й суфіксами; <i>розрізняти</i> форми слова й спільнокореневі слова, правильно <i>вживати</i> їх у мовленні; <i>визначати</i> спосіб творення слів
4. Морфологія. 4.1. Іменник	Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви <i>-а(-я)</i> , <i>-у(-ю)</i> в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників.	<i>розпізнавати</i> іменники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; <i>визначати</i> основні способи творення іменників; правильно <i>відмінювати</i> іменники, <i>відрізняти</i> правильні форми іменників від помилкових; <i>використовувати</i> іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями <i>розрізняти</i> основні способи творення відносних і присвійних прикметників; <i>відмінювати</i> прикметники; <i>відрізняти</i> правильні форми прикметників від помилкових
4.3. Числівник	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості й складені. Типи відмінювання кількісних числівників: 1) <i>один, одна</i> ; 2) <i>два, три, чотири</i> ; 3) від <i>п'яти</i> до <i>двадцяти, тридцять, п'ятдесят</i> ... <i>вісімдесят</i> ; 4) <i>сорок, дев'яносто, сто</i> ; 5) <i>двісті - дев'ятсот</i> ; 6) <i>нуль, тисяча, мільйон, мільярд</i> ;	<i>розпізнавати</i> числівники, <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди числівників за значенням, основні способи їх творення, відмінювання; <i>відрізняти</i> правильні форми числівників від помилкових; <i>добирати</i> потрібні форми числівників і використовувати їх у мовленні; <i>визначати</i> сполучуваність числівників з іменниками

	7) збірні; 8) дробові. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників	
4.4. Займенник	Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників	<i>розпізнавати</i> займенники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди займенників за значенням, основні способи їх творення, відмінювання; <i>відрізняти</i> правильні форми займенників від помилкових, правильно <i>добирати</i> потрібні форми займенників і <i>використовувати</i> їх у мовленні
4.5. Дієслово	Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на <i>-но, -то</i>). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й	<i>розпізнавати</i> дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; визначати загальне значення дієслова, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, часи й способи дієслів, дієвідміни, особливості словозміни кожної дієвідміни; <i>використовувати</i> один час і спосіб у значенні іншого; <i>розрізняти</i> основні способи творення дієслів, зокрема видових форм, форм майбутнього часу недоконаного виду, форм умовного та наказового способу дієслів; <i>відрізняти</i> правильні форми дієслів від помилкових.

	минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на <i>-но, -то</i>. Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот	<i>розпізнавати</i> дієприкметники (зокрема відрізняти їх від дієприслівників), <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, особливості творення, відмінювання; <i>відрізняти</i> правильні форми дієприкметників від помилкових; <i>добирати</i> й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> дієприкметники та дієприкметникові звороти в мовленні, <i>використовувати</i> дієприкметники в мовленні. <i>розпізнавати</i> дієприслівники, <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, основні способи їх творення; <i>відрізняти</i> правильні форми дієприслівників від помилкових; <i>правильно будувати</i> речення з дієприслівниковими зворотами
4.6. Прислівник	Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на <i>-о, -е</i>, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу	<i>розпізнавати</i> прислівники, <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди прислівників за значенням, ступені порівняння прислівників, основні способи творення прислівників; <i>відрізняти</i> правильні форми прислівників від помилкових; <i>добирати</i> й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> прислівники в мовленні
4.7. Службові частини мови	Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за	<i>розпізнавати</i> прийменники, <i>визначати</i> їхні

	походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні. Правопис часток	морфологічні ознаки, групи прийменників за походженням і за будовою; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> форми прийменників у мовленні <i>розпізнавати</i> частки, <i>визначати</i> групи часток за значенням і вживанням; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> частки в мовленні
4.8. Вигук	Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова. Правопис вигуків	<i>розпізнавати</i> вигуки, <i>визначати</i> групи вигуків за походженням; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> вигуки в мовленні
5. Синтаксис 5.1.Словосполучення	Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання)	<i>розрізняти</i> словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й реченнями; <i>визначати</i> головне й залежне слово в підрядному словосполученні; <i>визначати</i> поширені й непоширені словосполучення, типи словосполучень за способами вираження головного слова
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження	<i>визначати</i> структуру простого двоскладного речення, способи вираження підмета й присудка (простого й складеного), особливості узгодження присудка з підметом; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> прості речення

5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок)	<i>розпізнавати</i> види другорядних членів та їхні типи й різновиди, <i>визначати</i> способи вираження означень, додатків, обставин, роль порівняльного звороту; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні; правильно розставляти розділові знаки при непоширеній прикладці, порівняльному звороті
5.2.3. Односкладні речення	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень. Розділові знаки в односкладному реченні	<i>розпізнавати</i> типи односкладних речень, <i>визначати</i> особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, приклади - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні	<i>розпізнавати</i> просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, та правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно <i>розставляти</i> розділові знаки в них
5.2.5. Складне речення	Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному: 1) інтонація й сполучники або сполучні слова;	<i>розпізнавати</i> складні речення різних типів, <i>визначати</i> їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями.

	2) інтонація. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення	<i>Добирати й конструювати</i> складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті. Правильно <i>розставляти</i> розділові знаки, <i>будувати</i> схему такого речення
5.2.5.1. Складносурядне речення	Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Смислові зв'язки між частинами складносурядного речення	<i>розпізнавати</i> складносурядні речення, визначати смислові зв'язки між частинами складносурядного речення; комунікативно доцільно <i>використовувати</i> його виражальні можливості в мовленні
5.2.5.2. Складнопідрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами: 1) складнопідрядні речення з послідовною підрядністю; 2) складнопідрядні речення з однорідною підрядністю; складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю	<i>розпізнавати</i> складнопідрядні речення, <i>визначати</i> їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними, <i>відображати</i> її в схемі складнопідрядного речення; <i>визначати</i> основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами. Правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями: 1) з однорідними частинами-реченнями (рівноправними); 2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною). Розділові знаки в	<i>розпізнавати</i> безсполучникові складні речення; <i>визначати</i> смислові відношення між їхніми частинами-реченнями (однорідними й неоднорідними), особливості інтонації безсполучникових складних речень; правильно й

	безсполучниковому складному реченні	комунікативно доцільно <i>використовувати</i> виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні
5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	<i>визначати</i> структуру складних речень з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> виражальні можливості речень цього типу в мовленні
5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог	<i>визначати</i> в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, речення з непрямою мовою; <i>замінювати</i> пряму мову непрямою; правильно й доцільно <i>використовувати</i> в тексті пряму мову й цитати; правильно <i>вживати</i> розділові знаки в конструкціях із прямою мовою та діалогом
6. Стилїстика	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний, конфесійний), їх основні ознаки, функції	<i>розпізнавати</i> стилї мовлення, <i>визначати</i> особливості кожного з них; <i>користуватися</i> різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування
7. Орфоепія	Відображення вимови голосних (наголошених і ненаголошених) через фонетичну транскрипцію. Відображення вимови приголосних звуків: 1) [дж], [дз], [д?]; 2) [г]; 3) [ж], [ч], [ш], [дж]; 4) груп приголосних 5) (уподібнення, спрощення); 6) м'яких приголосних; 7) подовжених приголосних. Вимова слів з апострофом	<i>визначати</i> особливості вимови голосних і приголосних звуків; <i>наголошувати</i> слова відповідно до орфоепічних норм
8. Орфографія	Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення <i>йо,ьо</i> .	<i>розпізнавати</i> вивчені орфограми й <i>пояснювати</i> їх за допомогою правил; правильно <i>писати</i> слова з

	Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>nn</i> у прикметниках і дієприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови.	вивченими орфограмами, <i>знаходити</i> й <i>виправляти</i> орфографічні помилки на вивчені правила
--	---	--

НОРМАТИВИ ОЦІНЮВАННЯ ТЕСТУ

Тест складається з 20 завдань. Кожне завдання має одну правильну відповідь.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тесту, – 200 (за 200-бальною шкалою від 70 до 200 балів).

<i>Кількість балів за 200-бальною шкалою</i>	<i>Кількість правильних відповідей</i>
200	19,75 - 20
195	19,25 - 19,5
190	18,5 - 19
185	17,75 – 18,25
180	17 – 17,5
175	16,25 – 16,75
170	15,5 - 16
165	14,75 – 15,25
160	14 – 14,5
155	13,25-13,75
150	12,5 - 13
145	11,75 – 12,25
140	11 – 11,5
135	10,25 – 10,75
130	9,25 - 10
125	8,5 - 9
120	7,75 – 8,25
115	7 – 7,5
110	6,25 – 6,75
105	5,5 - 6
100	4,75 – 5,25
95	4 – 4,5
90	3,25 – 3,75
85	2,75 - 3
80	2 – 2,5
75	1,25-1,75
70	0,5 - 1

ЗРАЗКИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ВАРІАНТ 1

Завдання 1-12 мають по чотири варіанти відповідей, із яких лише одна правильна. Оберіть правильну відповідь і позначте її на листку для відповідей.

1. Букву е на місці пропуску треба вписати в усіх словах рядка:

- А Д..шевий, лот..рея, ст..блина, щ..бетання.
- Б Щ..дрівка, вел..чезний, вист..лити, ч..пурний.
- В Сут..ніти, в..рещати, кол..скова, в..рболіз.
- Г В..черя, кр..тичний, благоч..стивий, м..дадь.

2. Апостроф треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка:

- А Духм..ний, фарб..яр, Лук..янівка.
- Б Роз..єднати, лижв..яр, риб..ячий.
- В Верб..я, плоскогір..я, з..економити.
- Г З..юрмитися, під..їзд, пів..яблука.

3. Частку не треба писати окремо з наступними словами у рядку:

- А Не/сила терпіти.
- Б Не/досконалий твір.
- В Іти в не/пам'ять.
- Г Не/святі горшки ліплять.

4. Букви я,ю,є позначають по два звуки в кожному слові рядка:

- А Юний, нюанс, браконьєр, єресь.
- Б Зграя, різьбяр, черв'як, мільярд.
- В Кар'єра, ювілей, сузір'я, пюре.
- Г Зв'язок, ярлик, маєток, в'юнець.

5. Синонімічним є ряд слів:

- А Автострада, траса, шосе, таксі.
- Б Мужній, безстрашний, хоробрий, сміливий.
- В Відстоювати, обороняти, пересилювати, захищати.
- Г Заплаканий, смутний, замріяний, опечалений.

6. Лише форму множини мають обидва іменники рядка:

- А оглядини, дерева.
- Б хрестини, дрова.
- В сутінки, вечори.
- Г фінанси, кредити.

7. Іменником є слово, виділене в реченні:

- А Бастіони були *оповиті* ніжно-голубим туманом.
- Б На світанку *подорожні* вирушили в далеку путь.
- В Із вершини пагорба мандрівники бачили *чарівні* долини.
- Г За далекими долинами здіймалися *рицарські* замки.

8. Лексичну помилку допущено в рядку:

- А Освітнянська спільнота.
- Б Освітлювальний прилад.
- В Освітній заклад.

Г Освічене перехрестя.

9. Чергування голосних відбувається в усіх наведених випадках, ОКРІМ:

- А Мішок — м..шечок.
- Б Лід — л..оду.
- В Слово — сл..вце.
- Г Пір'я — п..ро.

10. Літеру и на місці пропуску треба писати в усіх словах у рядку:

- А Пр..подобний, пр..бій, пр..вабити.
- Б Пр..буток, пр..крашений, пр..своїти.
- В Пр..бічник, пр..славний, пр..леглий.
- Г Пр..ховати, пр..звище, пр..гріти.

11. Не мають закінчення обидва слова в рядку:

- А Запанібрата, змито.
- Б Ухвалено, збудований.
- В Сорок, по-полтавськи.
- Г Горілиць, плакучі.

12. Граматично правильне речення утвориться, якщо до фрагмента «Переглянувши фільм,...» додати:

- А З радістю знову перечитується художній твір.
- Б Проводиться обов'язковий аналіз гри акторів.
- В Хлопці поділилися своїми враженнями з нами.
- Г Він надзвичайно сподобався всім моїм друзям.

Прочитати текст. Виконати завдання 13-16 до нього.

(1) Нашу тисячолітню історію не треба ні підмальовувати, ні чепурити, хоч її переписали на свій лад чужинці, відвівши в ній для нас непривабливу роль другорядних статистів. (2) У цьому життєписі, сповненому суперечностей, є приклади героїзму і нищості, жертвовного патріотизму і відступництва. (3) Зрештою, читати історію можна й без броду якщо не [...] мелодраматично руки й не хапатися за серце, а вперто думати над нею. (4) Українська минувшина густо населена особистостями. (5) Серед них є постаті непересічні, але зрозумілі (Святослав, Богун, Наливайко, Стус, Чорновіл), а є загадково роздвоєні (Богдан Хмельницький, Гоголь і Хвильовий).

13. У називному відмінку вжито виділене в тексті слово:

- А Роль.
- Б Руки.
- В Серце.
- Г Постаті.

14. На місці пропуску в третьому реченні має бути слово:

- А Нагрівати.
- Б Бруднити.
- В Мозолити.
- Г Заламувати.

15. Пунктуаційну помилку допущено в реченні:

- А Першому.
- Б Другому.
- В Третьому.

Г П'ятому.

16. Відокремлене означення є в реченні:

- А Першому.
- Б Другому.
- В Четвертому.
- Г П'ятому.

Завдання 17-18 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і запишіть.

17. Установіть відповідність між відокремленим членом речення та прикладом

1. Обставина	А. Нечуй-Левицький, один із найвидатніших прозаїків-класиків, у своїх критичних висловах закликав наслідувати мову «сільської баби», але у власній творчості цього майже не робив.
2. Додаток	Б. Біле простирадло пухнастого снігу вкривало все: землю, дерева, будівлю.
3. Означення	В. Життя — це можливість, дарована Богом.
4. Прикладка (різновид означення)	Г. Я все стерплю в жорстокім герці, аби лише, зберігши стиль, не пропустить удару в серце.
	Г. Чи зможу я, крім ласки й доброти, вдихнуть вогонь, і шлях йому знайти, і розуму навчить?

18. Установіть відповідність між прислівниками та їх характеристиками

1. Часу	А. На зло, навмисно, насміх.
2. Місця	Б. Споконвіку, тоді, навіки.
3. Мети	В. Спересердя, зозла, згарячу.
4. Міри і ступеня	Г. Злегка, частково, дещо.
	Г. Ліворуч, там, дець.

19. Визначте, якою частиною мови є виділені слова у реченні (цифра позначає наступне слово)

Андрійко (1) *обнімав* вовка (2) *руками* (3) *й* ногами, щоб вовкові було (4) *легше*. (М. Вінграновський).

- А Іменник
- Б Займенник
- В Дієслово
- Г Прислівник
- Г Сполучник
- Д Дієприслівник

20. Визначити і записати рід іменників: *біль, нежить*.

**ЗРАЗКИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

ВАРІАНТ 2

Завдання 1-12 мають по чотири варіанти відповідей, із яких лише одна правильна. Оберіть правильну відповідь і позначте її на листку для відповідей.

1. Наголос падає на другий склад у слові:

- А Дрова.
- Б Спина.
- В Олень.
- Г Квартал.

2. За алфавітом записано всі слова рядка:

- А Чесний, чіткий, чипси, чотири.
- Б Ватний, Валерій, вантаж, віра.
- В Гачок, гава, естетичний, Євген.
- Г Калач, Лідія, міріада, мирний.

3. Лише числівники записано в рядку:

- А Двійка, двоє, другий.
- Б Трійко, тричі, третій.
- В П'ять, п'ятак, п'ятий.
- Г Сім, сьомий, семеро.

4. Антоніми записано в рядку:

- А Мирний — турботливий.
- Б Мужній — сильний
- В Журба — радість.
- Г Овочі — фрукти.

5. Апостроф треба писати на місці пропуску в словах рядка:

- А Широке подвір..я, свіже п..юре.
- Б Духм..яний хліб, моєю любов..ю.
- В Роз..яснити правило, нове ател..є.
- Г Міцний зв..язок, заповнити пів..ями.

6. НЕМАЄ лексичної помилки в рядку:

- А Вільна вакансія.
- Б Найстарший брат.
- В Прейскурант цін.
- Г Моя автобіографія.

7. Спільнокореневим до слова очі є:

- А Поночі.
- Б Заочний.
- В Очисний.
- Г Очікувати.

8. Перший склад наголошений у слові:

- А Жалюзі.
- Б Читання.
- В Літопис.

Г Зручний.

9. НЕПРАВИЛЬНО вжито прийменник у словосполученні:

- А Бити по воротах.
- Б Іспит по фізиці.
- В Ходити по полю.
- Г Жити по правді.

10. Відокремленим означенням можна замінити підрядну частину в реченні:

- А Я завжди з трепетом чекав, коли прилетять до нас лелеки.
- Б Пальми, які стояли неподалік, утворювали зелену покрівлю.
- В Мене дуже зворушили слова, які вимовила незнайомка.
- Г Зовсім потемніло, коли я вирішив прогулятися.

11. Пунктуаційну помилку допущено в реченні:

- А Як не мудруй, а вмерти треба.
- Б Брехати — не ціпом махати.
- В Глибока вода, тихо пливе.
- Г Більше діла — менше слів.

12. Спільнокореневим до слова *текти* є:

- А Тектонічний.
- Б Текстура.
- В Течія.
- Г Тека.

Прочитати текст. Виконати завдання 13-16 до нього.

(1) Лось був старий і бувалий самець, він уже звик до людей і до того, що його підгодовують. (2) Але те *недуже* тріщання пробудило в ньому досі *небачений* страх, який нагадав йому про життя в тайзі, про ті *небезпеки*, які там на нього чигали, і лось зрушив зі свого лежбища, а потім і побіг. (3) Кущі й дерева струшували на нього синюватий іній, а позаду ще довго метушився гамір од його бігу. (4) Угамувавшись, лось лизнув язиком припорошену снігом землю, а потім *неквапно* попрямував до поляни.

13. Орфографічну помилку допущено в написанні слова:

- А Недуже.
- Б Небачений.
- В Небезпеки.
- Г Неквапно.

14. У формі називного відмінка вжито іменник:

- А Страх (речення 2).
- Б Життя (речення 2).
- В Іній (речення 3).
- Г Гамір (речення 3).

15. Виділене в четвертому реченні слово можна замінити прислівником:

- А Боязко.
- Б Швидко.
- В Мерщій.
- Г Повільно.

16. Простим є речення:

- А Перше.
- Б Друге.
- В Третє.
- Г Четверте.

Прочитати текст. Виконати завдання 13-16 до нього.

17. Установіть відповідність між фразеологізмами-антонімами.

1. Собаку з'їсти	А. Пальця в рот не клади
2. Мухи не зачепить	Б. Молоде та зелене
3. Хоч лопатою горни	В. Опустити руки
4. Бити лихом об землю	Г. Кіт наплакав
	Ґ. Гнути спину

18. Установіть відповідність між видом односкладного речення та його прикладом.

1 Кома при вставному слові	А. Не смерть страшна, а недуга.
2 Кома в складнопідрядному реченні	Б. На вулиці було сиро, дріботів.
3 Кома при відокремленому означенні	В. Словом, я до безумства люблю небо.
4 Кома в реченні з однорідними членами	Г. Все місто спить, суворе й мовчазне.
	Ґ. Слова по вітру — як полова, бо не знайшлося єдине слово.

19. З'ясуйте, якою формою дієслова є виділені слова в реченні (*цифра позначає наступне слово*).

І хочеться знати, куди (1) *падає* сонце, (2) *кортить* дійти рівним степом до краю землі й (3) *заглянути* в прірву, де вже чимало назбиралося (4) *погаслих* сонць...

- А Особове дієслово
- Б Безособове дієслово
- В Неозначена форма дієслова
- Г Дієприкметник (особлива форма дієслова)
- Ґ Дієприслівник (особлива форма дієслова)
- Д Сполучник.

20. Утворіть форму орудного відмінка від поданих числівників: Шістдесят вісім; сто сорок.

5. Список рекомендованої літератури

Основна

1. Глазова О. П. Українська орфографія: Навч. посібн. – Харків, 2004.
2. Глазова А. П. Українська пунктуація: Навч. посібн. – Харків, 2004.
3. Козачук Г. О. Українська мова для абітурієнтів: навч. посібн. – К.: Вища школа, 2007.
4. Ладоня І. О. Українська мова: навч. посібн. для студ. ВНЗ I–II рівнів акредитації. – К. Вища школа, 2001.
5. Орфографія української мови: просто про складне/І. Радченко. – К.: Шкільний світ, 2008.
6. Ткаченко Є. М. Українська мова: Пунктуація: правила, вправи, диктанти. – Навч. пос. – Харків: Консум, 2001.
7. Ющук І. П. Українська мова. – К., 2003.
8. Яцимірська М. Т. Сучасна українська мова: Пунктуація. Навч. пос. – Львів: ЛНУ, 2002.

Додаткова

1. Бурячок А. А. Орфографічний словник української мови. – Вид.2, доопрац. – К.: Наук. думка, 2002. – 464 с.
2. Плющ М. Я., Грипас Н. Я. Граматика української мови в таблицях: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2004.
3. Сучасний орфографічний словник 50 000 слів: Для школярів, абітурієнтів, студентів, викладачів. – Харків: Промінь, 2001. – 672 с.
4. Український орфографічний словник/Уклад.: М. М. Пешак та ін. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: Довіра, 2002. – 1006 с.
5. Український орфографічний словник: Орфографічний словник української мови: Близько 143 000 слів/за ред. Л.М. Полюги. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: Довіра, 2002. – 1006 с.
6. Електронний режим доступу: <http://osvita.ua/school/certification/card/>